

Sjálfbær búskapur hins opinbera

Steingrímur J. Sigfússon fjármálaráðherra

Fjármálaráðstefna sveitarfélaga 2011

13. október 2011

Leiðarljós aðgerða

- Á gjaldahlið
  - reynt að hlífa velferðarþjónustu, menntamálum og löggæslu
  - en ná fram meiri hagræðingu í almennri stjórnsýslu og rekstri ríkisins
- Á tekjuhlið
  - jöfnuður í tekjudreifingu
  - umhverfisvernd
  - ábyrg auðlindanýting

Árangurinn til þessa

- Samstarfsáætlun Íslands og AGS lokið.
- Halli á frumjöfnuði ríkissjóðs var um 100 mia. kr. 2009 en stefnir í að á næsta ári verði afgangur upp á 40 mia. kr.
- Ríkisfjármálin eru að verða komin á sjálfbæran grunn.
- Náðst hefur að verja velferðarkerfið og tekjulægstu hópa samfélagsins/meiri jöfnuður
- Árangurinn í ríkisfjármálum til þessa gerir það mögulegt að hægja á aðhaldskröfunni
- Skuldastaða ríkissjóðs betri en áætlanir gerðu ráð fyrir og markmiðið að lækka skuldir enn frekar á næstu árum

Viðsnúningur í hagkerfinu er hafinn

- Hagvöxtur
- Einkaneysla hefur tekið við sér
- Kaupmáttur vex
- Fjárfesting eykst
- Öflug utanríkisviðskipti

Endurmat ríkisfjármálastefnunnar í ljósi jákvæðrar framvindu

- Aðlögun þarf ekki að verða jafn mikil og ganga jafn hratt og gert var ráð fyrir þegar áætlunin var gerð sumarið 2009
- Markmiði um afgang á heildarjöfnuði verður seinkað til ársins 2014, auk þess sem hann verður minni en stefnt var að áður
- Ríkisfjármálaáætlunin felur ekki í sér frekari almennar skattkerfisbreytingar á þessu kjörtímabili

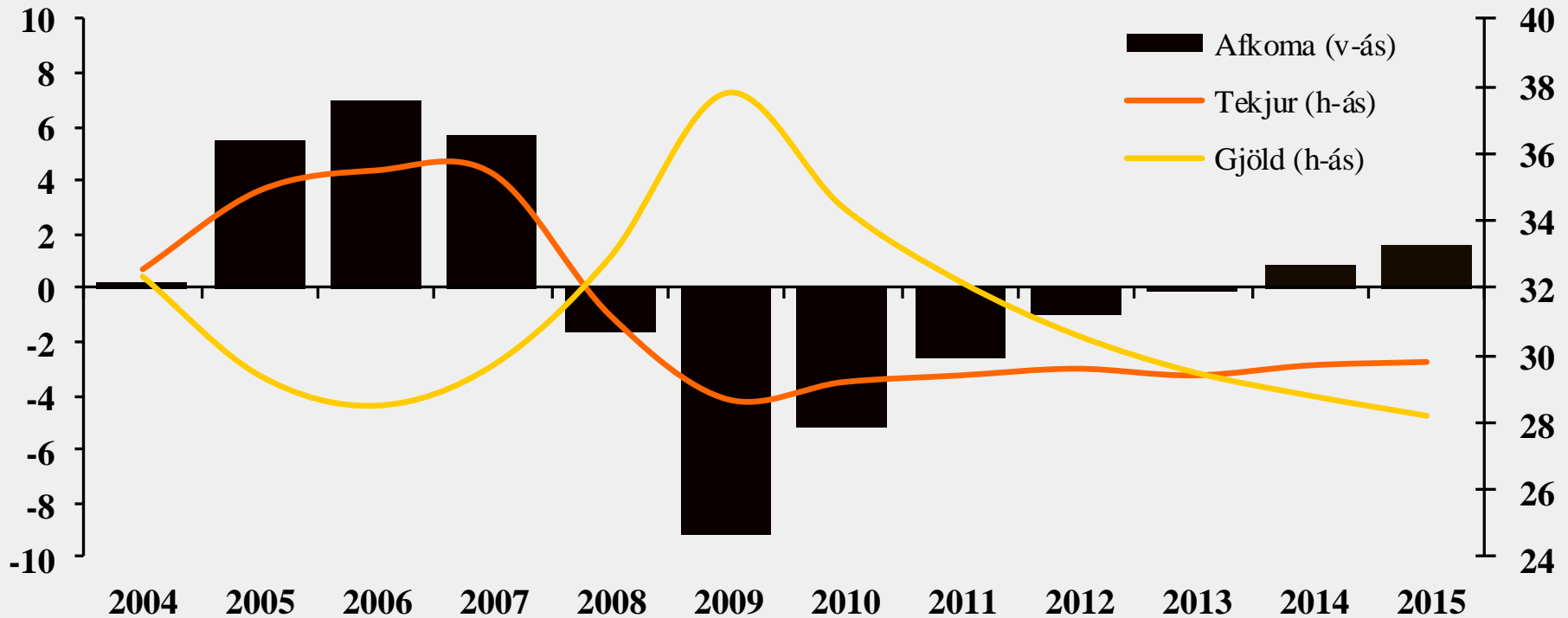
Efnahagsforsendur fjárlagafrumvarpsins

- Hagvöxtur 2012 3,1%
- Verðlag hækkar um 3,7% milli 2011 og 2012
Hækkunin er 5,1% yfir árið 2011
- Atvinnuleysi 2012 verður 6%, 1,2% minna en í ár
- Kaupmáttur ráðstöfunartekna er að vaxa um 3,3% í ár en 3,2% á næsta ári eftir að hafa fallið um ¼ á árunum 2009 og 2010
- Útsvarsstofninn vex um 8% á ár og 4,3% árið 2012

Tekjur, gjöld og afkoma ríkissjóðs 2004-2015

Afkoma
% af VLF

Tekjur, gjöld
% af VLF

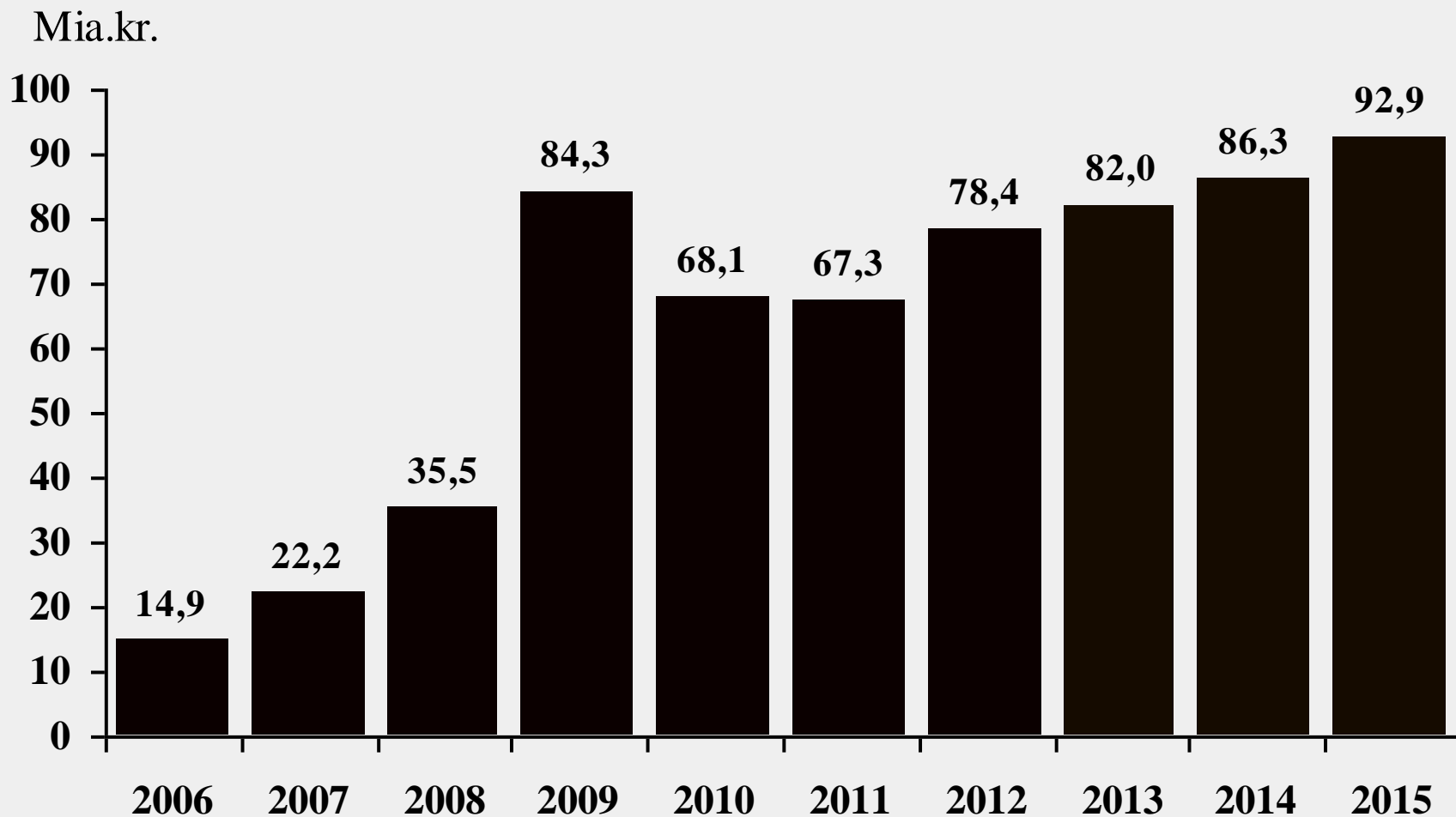

Aðgerðir ríkissjóðs til að bæta afkomu

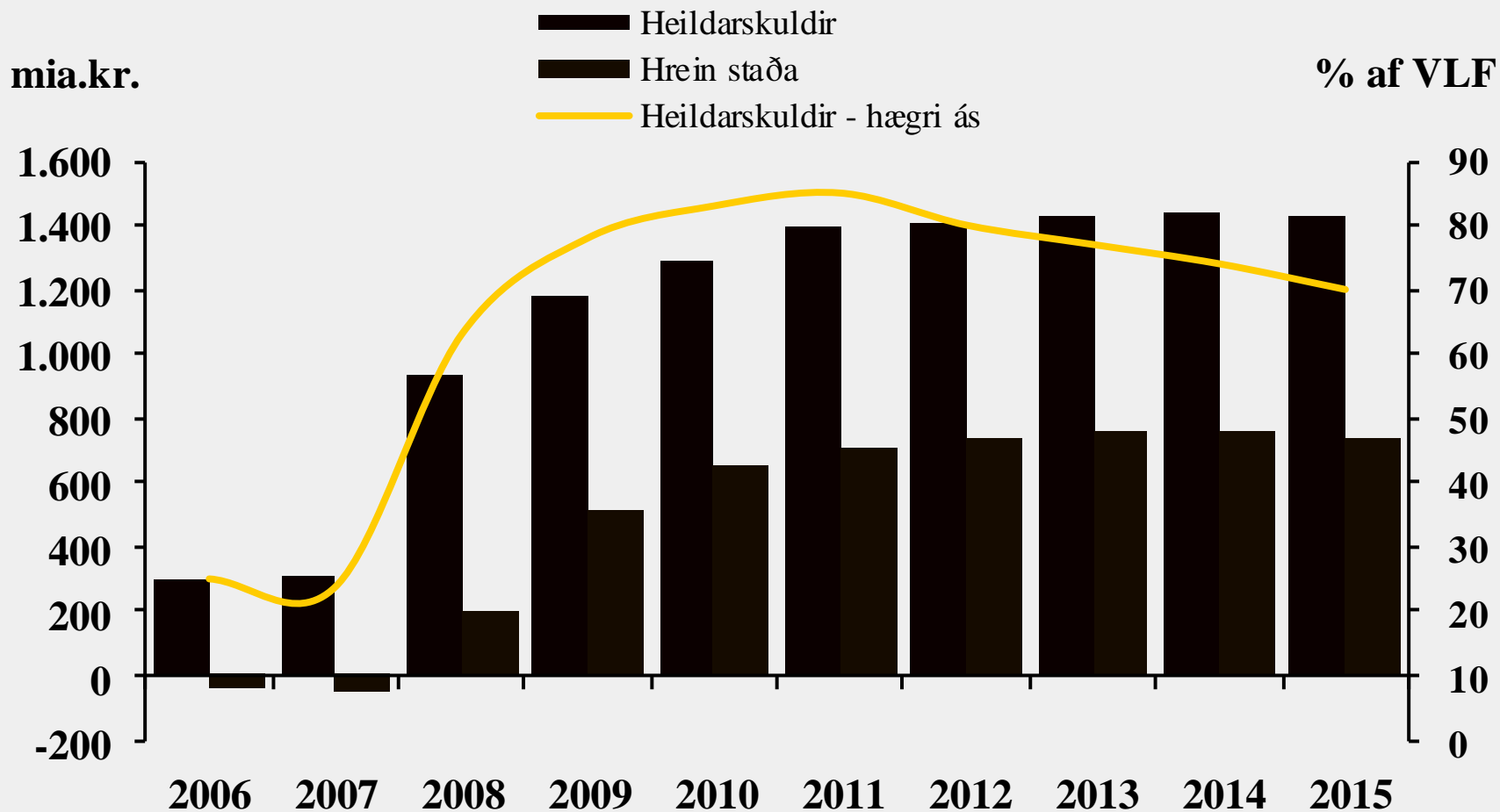
Rekstrargrunnur, mia.kr.	2009	2010	2011	2012
Tekjur				
Skattkerfisbreytingar	23,7	68,7	83,0	95,0
Áhrif séreignasparnaðarheimilda	5,3	4,6	5,4	2,3
Arður og eignasala		1,5	1,6	10,7
Alls	29,0	74,8	90,0	108,0
Alls, % af VLF	2,0	4,9	5,5	6,1
Gjöld				
Rekstur	-13,5	-27,5	-38,7	-43,1
Tilfærslur	-6,3	-22,2	-30,0	-34,0
Stofnkostnaður	-13,3	-27,2	-31,1	-31,3
Frysting launa og bóta	-5,5	-16,5	-16,5	-16,5
Alls	-38,6	-93,4	-116,3	-124,9
Alls % af VLF	-2,6	-6,1	-7,5	-8,0

Vaxtagjöld ríkissjóðs

Heildarskuldir og hrein staða

Sameiginlegt verkefni

- Samstarfsáætlunin miðaði við afkomubata hins opinbera
  - Nú er hann metinn 11-12% af VLF yfir allt tímabilið
  - Hluttur sveitarfélaganna um 1% bati
- Skuldastaðan þarf að verða sjálfbær
  - Skuldir ríkissjóðs úr 80% af VLF í 45-50%
  - Skuldir sveitarfélaga úr 20% í 12-15%

Sveitarfélögunum hefur verið auðveldaður róðurinn

- Sveitarfélög fengu 1,2 milljarða til að greiða hækkun tryggingagjalds árið 2010
  - Nú lækkar það um 0,86% sem léttir um 800 milljónum af sveitarfélögum
- 1,2% útsvarshækkun vegna málefna fatlaðra átti að gefa 10,1 milljarð í tekjur 2011. Nú er áætlað að tekjur verði 10,8 milljarðar og 11,3 milljarðar 2012
  - Tilefni viðbótar framlags úr ríkissjóði vegna bágrar stöðu útsvarsstofnsins er því að hverfa

Húsaleigubætur og tónlistarskólar

- Húsaleigubætur hafa vaxið verulega
  - Þótt kostnaðurinn lendi á báðum aðilum
  - Í ár er kostnaður ríkissjóðs áætlaður 1.670 m.kr., 740 m.kr. meira en upphaflega var áætlað
- Ríkið leggur fram 480 m.kr. á ári til tónlistarskóla en sveitarfélög taka við verkefnum af ríkinu sem nema 230 m.kr.

Áhrif tekjuöflunaraðgerða ríkissjóðs á tekjur sveitarfélaga

Rekstrargrunnur, mia.kr.	2009	2010	2011	2012
Hluttur Jöfnunarsjóðs í auknum tekjum	0,6	1,6	1,9	2,1
Útsvar af útgreiðslu séreignasparnaðar	2,9	2,2	3,0	1,1
Útsvar af minni frádrætti séreignasparnaðar				0,6
Samtals	3,5	3,8	4,9	3,8

Jákvæð framvinda í samskiptum ríkis og sveitarfélaga

- Yfirfærsla á málefnum fatlaðra vel heppnuð
- Samkomulag um tónlistarskóla
- Ný sveitarstjórnarlög- fjármálaireglur
- Samræming í hagstjórnaraðgerðum
- Undirbúningur að flutningi á málefnum aldraðra
- Einfaldari og hreinni verkaskipting
- Útsvar greitt sveitarfélögum eftir búsetu á hverjum tíma